

Verantwoordelijke uitgever: Rik Vanderhaeghe

Vormgeving: Ben Cabuy & Willy Ocran

Redactie: Iris Sluyts & Tom Van den Bouhede

Werkten verder mee aan dit nummer: Lise Snellings, Jeroen Snyers, Natalie Storms, Kelly De Beuckelaer, Sien Poortmans

Deze brochure kwam tot stand in het kader van werkplekleren door de studenten graduaatsopleiding Juridische Administratieve Ondersteuning van Thomas More Geel.

RECHT UIT!

De procedures in de rechtbank

THOMAS
MORE

Disclaimer:

In deze brochure is de wetgeving zeer sterk vereenvoudigd. Elk concreet dossier zal geval per geval grondiger moeten worden bekeken. Thomas More, haar studenten en haar personeel zijn niet aansprakelijk voor schade ten gevolge van de inhoud in deze brochure.

Je raakt niet meer uit je schulden, wat nu?

Wie schulden heeft, kan in eerste instantie langs gaan bij het OCMW. Het OCMW kan helpen met budgetbegeleiding, budgetbeheer,...

Wie structurele schuldproblemen heeft, kan via gerechtelijke weg bij de arbeidsrechtbank een collectieve schuldenregeling vragen.

Een collectieve schuldenregeling, wat is dat nu weer?

De collectieve schuldenregeling werd ingevoerd om personen die met grote structurele schulden worstelen verder te helpen. Een schuldbemiddelaar zal je inkomen beheren en je op die manier helpen om je schulden af te betalen.

Let op: een collectieve schuldenregeling is niet bedoeld om tijdelijke schulden aan te pakken.

De procedure

Om een collectieve schuldenregeling aan te vragen moet je een verzoekschrift indienen bij de arbeidsrechtbank.

Als de aanvraag door de rechter goedgekeurd wordt, zal deze een schuldbemiddelaar aanstellen. De schuldbemiddelaar houdt zowel rekening met jouw situatie als de belangen van je schuldeisers.

Er wordt een afbetalingsplan opgesteld. In dat plan wordt een termijn bepaald waarop je schulden worden terugbetaald. Vanaf dan beheert de schuldbemiddelaar je inkomsten. Dat houdt in dat je leefgeld krijgt en je op die manier de schuldeisers stelselmatig terugbetaalt. Met dat leefgeld kan je voorzien in je dagelijkse behoeften

Let op: een collectieve schuldenregeling is niet gratis!

ALGEMEEN

Wanneer je voor een rechtbank moet komen, weet je niet altijd wat je te wachten staat. In deze brochure kan je informatie vinden over de procedures van verschillende rechtbanken.

De rechtbanken die aan bod komen zijn:

De politierechtbank, het vredege recht, de rechtbank van eerste aanleg met haar afdelingen: familierechtbank, jeugdrechtbank, correctionele rechtbank, burgerlijke rechtbank en ten slotte de arbeidsrechtbank.

In deze brochure worden de voornaamste rechtbanken en haar procedures samengevat.

Had je graag nog meer informatie gewenst, dan kan je terecht op www.rechtbanken-tribunaux.be

Wil je graag weten welke rechtbank bevoegd is voor jouw woonplaats? Dan kan je deze vinden via de knop 'Adressen.'

www.masterclassslo.wordpress.com/ger-1

Je kan ook terecht bij een justitiehuis voor gratis advies in het kader van de juridische eerstelijnsbijstand of bij jouw OCMW.

Zelf naar de zitting?

Je hebt de keuze: je kan zelf naar de rechtbank gaan of je kan beroep doen op een advocaat. Vaak is een advocaat aan te raden. Een advocaat kent de procedures en weet welke documenten moeten opgemaakt en verzameld worden.

Soms heb je recht op een gratis 'pro deo' advocaat (vb. bij een laag inkomen). Je moet dit aanvragen bij een bureau voor juridische bijstand, die je kan raadplegen via www.advocaat.be/vlaamse-balies.

Jouw OCMW kan eventueel helpen met de aanvraag.

Let op: gaat niemand voor jou naar de zitting? Dan loop je risico dat de rechter de tegenpartij gelijk geeft en je bij verstek veroordeelt.

Wanneer ga je naar de arbeidsrechtbank?

De arbeidsrechtbank heeft heel wat verschillende bevoegdheden. Denk maar aan collectieve schuldenregeling, arbeidsrechtelijke geschillen, pensioenen, sociale zekerheid, arbeidsongevallen,...

DE PROCEDURE

1. Instellen van de vordering

In dossiers sociale zekerheid wordt de procedure bij de arbeidsrechtbank vaak gestart bij verzoekschrift op tegenspraak, wat goedkoper is dan een dagvaarding. Het is ook mogelijk om een procedure te starten via dagvaarding of vrijwillige verschijning.

2. De zitting

Je ontvangt van de griffie (secretariaat) een brief met tijdstip en plaats. Je kan als partij ervoor kiezen om in persoon te verschijnen of je te laten vertegenwoordigen door een advocaat. Specifiek voor de arbeidsrechtbank is dat je je ook in bepaalde gevallen kan laten vertegenwoordigen door een vakbondsafgevaardigde.

Ook hier zijn meerdere zittingen mogelijk omwille van een uitstel of een kalender waarbij een pleitdatum wordt vastgesteld.

3. De uitspraak

Na de zitting zal de rechter meedelen wanneer het vonnis wordt uitgesproken. Je hoeft hiervoor niet persoonlijk aanwezig te zijn. Het vonnis wordt naar je opgestuurd. Indien je niet akkoord gaat met het vonnis, kan je binnen de termijnen in beroep gaan bij het Arbeidshof.

DE ARBEIDS RECHTBANK

3. Jeugdzaak

Minderjarigen genieten een bijzondere bescherming. Een minderjarige die een feit heeft gepleegd dat als misdrijf wordt omschreven zal door de politie verhoord worden. Wanneer deze feiten ernstig genoeg worden geacht, kan het Openbaar Ministerie beslissen een jeugdrechter aan te stellen. Deze zal de minderjarige niet straffen, maar een maatregel opleggen. Het is dus onmogelijk om zelf naar de rechter te stappen wanneer je slachtoffer bent geworden. Ook hier zijn meerdere zittingen mogelijk omwille van een kalender waarbij een pleitdatum wordt vastgesteld.

Let op: indien mogelijk kan je binnen de termijnen beroep aantekenen bij het Hof van Beroep tegen een vonnis van de rechtbank van eerste aanleg.

Je hebt een overtreding begaan, wat nu?

Wanneer je een overtreding of verkeersmisdrijf begaat, kan je gedagvaard worden voor de politierechtbank.

Rijden onder invloed, hoge snelheid, het besturen van de wagen zonder geldige papieren,... is een verkeersmisdrijf.

DE PROCEDURE

1. De dagvaarding

De dagvaarding wordt bezorgd door een gerechtsdeurwaarder. In de dagvaarding wordt dag, uur en plaats vermeld dat je op de rechtbank verwacht wordt.

2. De zitting

Op de dag dat je moet verschijnen voor de rechtbank gaat men over tot het horen van de partijen. Je kan ervoor kiezen om je te laten vertegenwoordigen door een advocaat, maar dit is niet verplicht.

3. De uitspraak

Na het horen van de verschillende partijen kan de rechter beslissen om het vonnis direct of op het einde van de zitting te vellen. De rechter kan er ook voor kiezen om later uitspraak te doen, bijvoorbeeld één maand na de zitting. Indien je niet akkoord bent met de uitspraak, kan je binnen de termijnen beroep aantekenen bij de rechtbank van eerste aanleg.

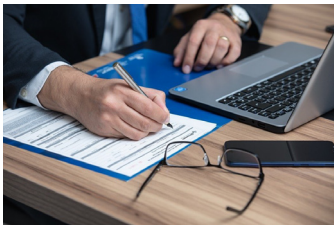
4. De sanctie

De rechter kan verschillende sancties opleggen. Deze kunnen gaan van geldboetes tot intrekking van het rijbewijs. Ook kan men verplicht worden een cursus te volgen of een alcoholslot te laten installeren. Een werkstraf is ook mogelijk.

Wat doe je als je slachtoffer bent geworden van een verkeersongeval?

Indien de procureur een partij strafrechtelijk vervolgt, dan kan een slachtoffer zich burgerlijke partij stellen voor de politierechtbank. Indien de procureur niet strafrechtelijk vervolgt, moet je als slachtoffer de tegenpartij dagvaarden ter betaling van schadevergoeding. Net zoals de tegenpartij kan je ervoor kiezen je te laten vertegenwoordigen door een advocaat. Meestal volgen er één of meerdere zittingen. De politierechtbank kan dan een schadevergoeding toekennen.

De GAS-boete

Je kan terecht bij de politierechtbank voor het betwisten van GAS-boetes. Voor de juiste procedures en termijnen verwijzen wij naar de gemeentelijke info. Deze kan je raadplegen via de website van de gemeente of van de lokale politie.

DE POLITIE RECHTBANK

DE PROCEDURE

De procedures bij de verschillende afdelingen hebben een eigen karakter. Je kan deze opdelen in burgerlijke zaken, strafzaken en jeugdzaken.

1. Burgerlijke zaak

Een zaak voor de rechtbank van eerste aanleg loopt procedureel gelijk met een zaak voor het vrederecht. De procedure kan je bekijken in het hoofdstuk 'het vrederecht'.

2. Strafzaak

In een strafzaak kom je na een strafrechtelijk onderzoek voor wanbedrijven en gecorrectionaliseerde misdaden voor de correctionele rechtbank.

De burgerlijke partij mag haar eis toelichten tijdens de zitting. Het Openbaar Ministerie zal daarna een straf vorderen. De zitting eindigt met een laatste woord van de beklaagde en/of diens advocaat. Ook hier zijn meerdere zittingen mogelijk omdat het dossier wordt uitgesteld of een kalender wordt vastgesteld, met een pleitdatum.

De uitspraak kan aan het einde van de zitting gebeuren of op een vastgelegde datum. In het vonnis worden ook de kosten toegewezen.

Wanneer de rechter oordeelt dat er kans is op vluchtgevaar, kan de onmiddellijke aanhouding bevolen worden. Dit is enkel het geval wanneer een straf van meer dan een jaar opgelegd wordt.

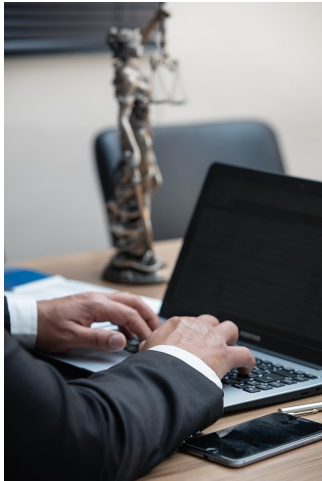
De burgerlijke rechtbank

De burgerlijke rechtbank behandelt onder andere geschillen over bedragen van meer dan € 5000 (tenzij het gaat over een onderwerp waarvoor een andere rechtbank bevoegd is). Voor geschillen over bedragen die kleiner zijn dan € 5000 kan je je vaak wenden tot het vrederecht. De burgerlijke rechtbank behandelt ook het hoger beroep tegen vonnissen van het vrederecht en de politierechtbank (burgerlijke zaken).

De correctionele rechtbank

Voor behandeling van wanbedrijven zoals diefstal, oplichting, slagen en verwondingen en gecorrectionaliseerde misdaden,... kom je terecht bij de correctionele rechtbank. De correctionele rechtbank is ook bevoegd voor hogere beroepen tegen de vonnissen van de politierechtbank (strafzaken).

HET VREDEGERECHT

Wat is het vrederecht?

Het vrederecht is veruit de bekendste rechtbank. Ze houdt zich bezig met kleine individuele zaken en leidt het dagelijkse leven in goede banen. De vrederechter treedt als bemiddelaar op tijdens gesprekken tussen verschillende partijen. Het vrederecht behandelt zeer uiteenlopende zaken. Denk maar aan een burenruzie, huurachterstand, bewindvoering,...

Het vrederecht behandelt geschillen met een waarde tot € 5000 (tenzij het gaat over een onderwerp waarvoor een andere rechtbank bevoegd is). Daarnaast behandelt het vrederecht ook nog bepaalde geschillen, ongeacht het bedrag (vb. een burengeschild).

De verzoening

De verzoening is een manier om geschillen op te lossen zonder een juridische procedure voor de rechtbank te starten. De vrederechter zal de partijen helpen om tot een onderling akkoord te komen. De vrederechter neemt zelf geen beslissing. De zitting is gratis en gebeurt steeds achter gesloten deuren.

Je kan zelf een verzoening aanvragen op de griffie (secretariaat) van jouw vrederecht. Zowel jij als de tegenpartij ontvangt een brief van het vrederecht met de details van de oproeping. Wanneer de verzoening niet lukt, kan je nog een vordering instellen bij de vrederechter.

DE PROCEDURE

Een vordering instellen bij de rechtbank kan op verschillende manieren.

1. De vrijwillige verschijning

Als beide partijen akkoord gaan, kunnen zij ervoor kiezen om de zaak samen te starten. Dit doen ze via een gezamenlijk document. De beide partijen moeten deze ondertekenen. Door deze manier van werken vermijden de partijen dat zij de kosten van een dagvaarding moeten betalen.

2. Het verzoekschrift op tegenspraak

In sommige gevallen is een verzoekschrift mogelijk (vb. huurgeschil). Ook hiervoor is geen gerechtsdeurwaarder nodig, wat kosten bespaart. Partijen ontvangen daarna van de griffie een brief met uur, dag en plaats van de zitting.

3. De dagvaarding

Indien geen vrijwillige verschijning of verzoekschrift mogelijk is, moet je overgaan tot dagvaarding. Dat komt vaak voor. Je moet hiervoor beroep doen op een gerechtsdeurwaarder om de dagvaarding af te geven bij de

tegenpartij. De dagvaarding vermeldt het uur, dag en plaats van de zitting.

4. De zitting

Tijdens de zitting worden de partijen gehoord. Het gebeurt regelmatig dat een zaak wordt uitgesteld bijvoorbeeld omdat het dossier nog niet volledig is. Dikwijls wordt er een kalender vastgesteld, met een pleitdatum. Mogelijks moet je dus meerdere keren naar de rechtbank.

5. De uitspraak

De uitspraak kan op twee manieren gebeuren. Bij eenvoudige zaken kan de rechter onmiddellijk uitspraak doen. Bij complexere zaken zal dit gebeuren op een datum die tijdens de zitting wordt vastgesteld. In de uitspraak wordt bepaald welke partij de gerechtskosten moet betalen. Als je als verliezende partij niet akkoord gaat, kan je binnen de termijnen in beroep gaan bij de rechtbank van eerste aanleg.

Let op: voor geschillen minder dan € 2500 kan je geen beroep aantekenen.

DE RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG

Wanneer kom je terecht bij de rechtbank van eerste aanleg?

Binnen de rechtbank van eerste aanleg bestaan verschillende afdelingen met eigen bevoegdheden zoals de familierechtbank, jeugdrechtbank, correctionele rechtbank en burgerlijke rechtbank. De rechtbank van eerste aanleg kan je zien als een allesomvattende koepel.

De familierechtbank

Bij geschillen over echtscheiding, huwelijk, burgerlijke stand, verblijfsregeling kinderen en onderhoudsgeld kom je terecht bij de familierechtbank.

De jeugdrechtbank

De jeugdrechtbank is de rechtbank voor minderjarigen die in een verontrustende opvoedingssituatie opgroeien of een misdrijf hebben gepleegd. Een grote uitzondering hierbij zijn verkeersovertredingen die gepleegd zijn door een minderjarige vanaf 16 jaar. Hiervoor komt de minderjarige terecht bij de politierechtbank. Bij misdrijven kan de jeugdrechtbank herstelbemiddeling voorstellen. In ernstige gevallen wordt de minderjarige in de jeugdinstelling geplaatst.

Wat is herstelbemiddeling?

Herstelbemiddeling biedt de mogelijkheid om op vertrouwelijke wijze de geleden schade tussen de minderjarige dader en slachtoffer te herstellen.